Dolnośląski Konkurs GEOGRAFICZNY *zDolny Ślązak* **dla uczniów szkół podstawowych w roku szkolnym 2025/2026**		**ETAP SZKOLNY** **22 października 2025 r.** **godz. 10.00** czas trwania 45 minut
Kuratorium Oświaty we Wrocławiu		

Uczestnik konkursu (wpisz czytelnie, drukowanymi literami)

Nazwisko	Imię

Szkoła	Klasa

INSTRUKCJA

1. **Pisz wyraźnie czarnym lub niebieskim długopisem, nie używaj korektora.**
2. **W zadaniach zamkniętych z odpowiedziami do wyboru zakreśl znakiem X właściwą odpowiedź. W razie pomyłki otocz błędnie zaznaczoną odpowiedź kółkiem i jeszcze raz zaznacz odpowiedź poprawną.**
3. **Odpowiedzi w pozostałych zadaniach wpisz w wyznaczonych miejscach arkusza.**
4. **Pamiętaj, że pracujesz samodzielnie. Nie możesz korzystać z żadnych pomocy - tablic, map, słowników, leksykonów, telefonów komórkowych, kalkulatorów itp. Potrzebne informacje zawarte są w treści zadań.**
5. **Poza arkuszem nie możesz używać innych kartek.**
6. **Przy każdym zadaniu zapisano możliwą do zdobycia liczbę punktów.**
7. **Maksymalna liczba punktów do zdobycia wynosi 30.**

Powodzenia!

Suma zdobytych punktów _____

Podpis sprawdzającego _____

1. Aby przejechać z Wrocławia w okolice miejscowości Nowa Wieś w powiecie Kutno, w której znajduje się punkt uznawany za środek Polski, należy się udać w kierunku zbliżonym do (0-1)

A. NE.
B. NW.
C. SE.
D. SW.

2. Wybierz współrzędne geograficzne tego spośród czterech skrajnych punktów na granicach Polski, który w linii prostej położony jest najbliżej od Wrocławia. (0-1)

A. 54°50'N i 18°19'E
B. 52°51'N i 14°09'E
C. 50°52'N i 24°08'E
D. 49°00'N i 22°51'E

3. Wybierz współrzędne geograficzne punktu, w którym w pewnym okresie w ciągu roku występuje noc polarna. (0-1)

A. 0° i 0°
B. 0° i 180°
C. 70°N i 60°E
D. 60°S i 70°W

4. Zaznacz fałszywą informację dotyczącą długości geograficznej. (0-1)

A. Długość geograficzna to kątowa odległość punktu na Ziemi mierzona od południka Greenwich.
B. Długość geograficzna może być wschodnia lub zachodnia, w zależności od położenia punktu na danej półkuli.
C. Na półkuli wschodniej długość geograficzna może wynosić od 0° do 180°.
D. Na półkuli zachodniej wartości długości geograficznej rosną w kierunku wschodnim od południka zerowego do południka 180°.

5. Globus, na którym długość równika wynosi około 50 cm, wykonano w skali (0-1)

A. 1:40 000 000.
B. 1:50 000 000.
C. 1:80 000 000.
D. 1:100 000 000.

6. 22 czerwca dzień będzie trwał najdłużej w (0-1)

A. Lublinie.
B. Szczecinie.
C. Toruniu.
D. Warszawie.

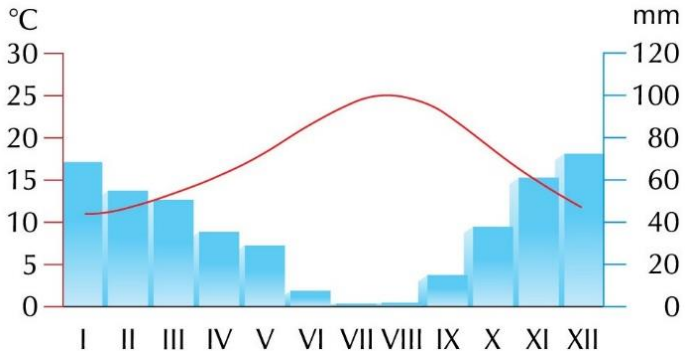
7. Wskaż park narodowy, którego dotyczy następujący opis: „Symbolem parku jest łoś, przedstawiciel rodziny jeleniowatych. Park jest położony w pasie nizin. Na jego terenie występują obok siebie różnorodne siedliska. Rozległe obszary bagienne sąsiadują tu z wydmami porośniętymi obecnie lasem sosnowym." (0-1)

A. Białowieski Park Narodowy
B. Kampinoski Park Narodowy
C. Roztoczański Park Narodowy
D. Wielkopolski Park Narodowy

8. Do którego z wymienionych archipelagów nie dotarł Krzysztof Kolumb podczas żadnej ze swoich czterech wypraw odkrywczych? (0-1)

A. Małe Antyle
B. Wielkie Antyle
C. Wyspy Bahama
D. Wyspy Galapagos

9. Zaznacz strefę krajobrazową Ziemi, dla której charakterystyczny jest poniższy klimatogram. (0-1)

A. pustynie gorące
B. wilgotne lasy równikowe
C. lasy strefy umiarkowanej
D. krajobraz śródziemnomorski

10. Które z poniższych pojęć nie jest nazwą wiatru? (0-1)

A. bryza
B. monsun
C. pasat
D. tsunami

11. Uzupełnij informację w zdaniu. (0-1)

Global Positioning System (GPS) to bezpłatny system nawigacji, którego działanie polega na pomiarze czasu, w jakim sygnał radiowy dociera z …….. do odbiorników użytkowników.

12. Podaj dwie metody orientowania mapy w terenie. (0-2)

……

……

13. Oceń prawdziwość poniższych zdań, wpisując P – jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli uznasz, że zdanie jest fałszywe. (0-3)

A.	Na kartce papieru formatu A4 (21x30 cm) zmieści się mapa Polski w skali 1:4 000 000.	
B.	Ziemia obiega Słońce po eliptycznej orbicie w kierunku z zachodu na wschód.	
C.	Zmieniając w Polsce czas z letniego na zimowy (strefowy) cofamy zegary o 1 godzinę.	
D.	Uwzględniając znane gwiazdy, planety i satelity, ciałem niebieskim znajdującym się najbliżej Ziemi jest Wenus.	

14. Podkreśl w każdym z podpunktów właściwą odpowiedź, wybierając pojęcie, którego dotyczą wszystkie wymienione cechy. (0-2)

A. Linie siatki geograficznej, które: - są jednakowej długości; - biegną z zachodu na wschód; - położone są na granicach strefy, w której Słońce w niektórych dniach w ciągu roku góruje w zenicie.

Wymienione warunki spełniają: południki, równoleżniki, równiki, zwrotniki, koła podbiegunowe.

B. Ciała niebieskie, które: - świecą światłem odbitym; - mają budowę skalistą lub gazową; - poruszają się po orbitach zbliżonych do kołowych.

Wymienione warunki spełniają: gwiazdy, planety, satelity, komety, meteory.

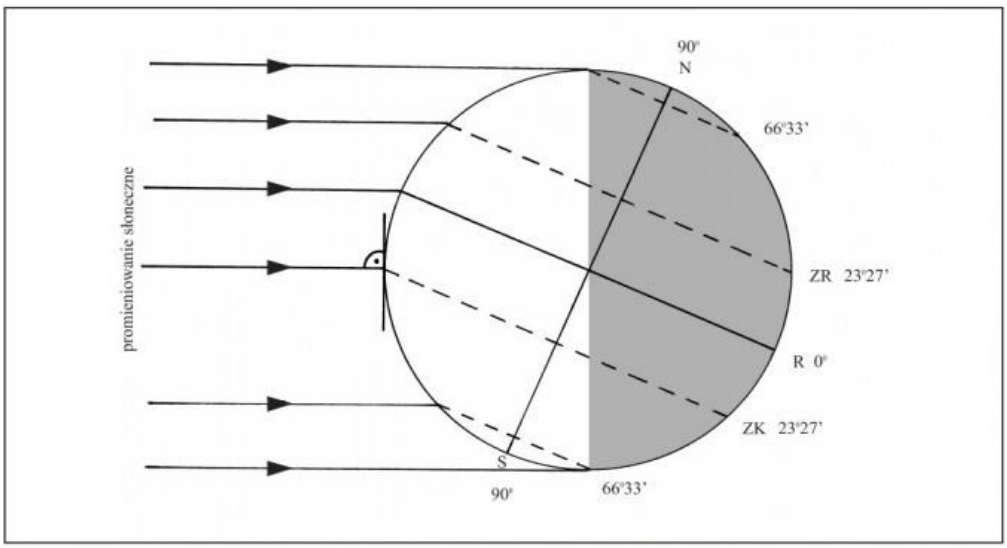
15. Uzupełnij zdania, korzystając z informacji odczytanych z rysunku przedstawiającego oświetlenie Ziemi w jednym z dni w ciągu roku. (0-2)

A. Ilustracja przedstawia oświetlenie Ziemi w dniu …… . *(podaj datę)*

B. Promienie słoneczne padają pod kątem prostym na …… .

C. W tym okresie lepiej oświetlona jest półkula …… .

D. W tym dniu na półkuli południowej zaczyna się astronomiczna/e …… .

16. Uzupełnij luki w zdaniu. (0-2)

Równik i południk zerowy przecinają się pod kątem …… w pobliżu wybrzeży

…… (*kontynent*), na obszarze Zatoki …….. .

17. Oceń prawdziwość poniższych zdań, wpisując P – jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli uznasz, że zdanie jest fałszywe. (0-3)

A.	Dla klimatu morskiego charakterystyczne są większe roczne amplitudy temperatur niż dla klimatu kontynentalnego.	
B.	Wraz ze wzrostem wysokości nad poziomem morza rośnie przeciętna suma opadów w ciągu roku.	
C.	Preria to nazwa trawiastej formacji roślinnej występującej w Ameryce Południowej w strefie klimatów umiarkowanych ciepłych.	
D.	Obszary tajgi rozciągają się bliżej bieguna południowego niż strefa porośnięta sawanną.	

18. Dopisz do podanych nazw miast pas rzeźby, w którym położona jest ta miejscowość. (0-3)

Pasy rzeźby: pas pobrzeży, pas pojezierzy, pas nizin, pas wyżyn, pas kotlin, Sudety, Karpaty

A. Białystok - ……..

B. Kielce - ……..

C. Rzeszów - ……..

D. Szczecin - ……..

19. Przyporządkuj wymienione elementy krajobrazu typowe dla Tatr Wysokich i Tatr Zachodnich, wpisując odpowiednie litery we właściwych oknach tabelki. (0-2)

A. skaliste, ostre granie
B. jeziora polodowcowe
C. wywierzyska i ponory
D. doliny U-kształtne
E. jaskinie krasowe
F. szczyty o kopulastym kształcie

Tatry Wysokie	Tatry Zachodnie

Brudnopis (zapisy w brudnopisie nie są sprawdzane)